

Aan: Voorzitter Commissie Ruimte van de gemeente Den Haag

Kopie: Wethouder R. van Asten van de gemeente Den Haag
Projectgroep Vlietzone, Gemeente Den Haag

Van: Vlietzoom Alliantie (Stichting i.o.)

Onderwerp: Het Haags Cultuurlandschapspark als alternatieve visie op de Vlietzone

Geachte voorzitter van de Commissie Ruimte,

De Vlietzoom Alliantie (Stichting i.o.)¹ wil u met deze brief en bijlage “Haags Cultuurlandschapspark” een alternatief voorstellen voor de visie op de Vlietzone. Het is een reactie van de Vlietzoom Alliantie en verschillende partners op de commissiebrief “Onderzoeksfase gebiedsprogramma Haagse Vlietzone”, Vlietzone RIS321960 van 17 april 2025. De ervaringen vanuit de klankbordgroep gebiedsprogramma Vlietzone hebben ons hiertoe aangezet. Wij hebben twee verzoeken aan u : dat u ons alternatief serieus meeweegt als mogelijk uitgangspunt voor de Vlietzone en ons de mogelijkheid geeft tijdens een werkbijeenkomst (die u al gepland heeft op 4 juni 2025) om ons voorstel te presenteren en toe te lichten.

Participatie en de klankbordgroep

De keuze voor het participatieformaat ‘raadplegen’ – waarbij input wordt verzameld zonder dat dit automatisch leidt tot beleidswijziging – werd niet begrepen door de klankbordgroep. De presentatie van drie scenario’s en de open houding tijdens de goed georganiseerde bijeenkomsten wekten de indruk van ‘co-creatie’, waarbij deelnemers actief konden meewerken aan de ontwikkeling van een gezamenlijk gedragen model.

Die verwachting bleek onterecht. Tijdens de laatste bijeenkomst werd duidelijk dat de inbreng van deelnemers nauwelijks effect had gehad op de scenario’s. Bij veel aanwezigen leidde dit tot teleurstelling en de vraag waarin zij nu hadden geparticipeerd. Ondanks de waardevolle suggesties en reacties uit de groep, bleven de scenario’s in essentie ongewijzigd. Daardoor werd pas toen duidelijk dat het participatietraject bedoeld was om te ‘raadplegen’, en niet om te bouwen aan een gedeelde visie.

De Vlietzoom Alliantie heeft deze teleurstelling kenbaar gemaakt aan het projectteam, zowel in een reactiebrief als in een persoonlijk gesprek.

Een alternatief Vlietzoomscenario

Om constructief te blijven, hebben wij samen met een brede groep stakeholders – waaronder grondeigenaren, bewoners, sportverenigingen en ondernemers – het initiatief genomen om een

¹ Vlietzoom Alliantie: Vereniging Park Leeuwenbergh, Stichting Meyvliet, Ondernemers, Golfvereniging Leeuwenbergh & Sportverenigingen,

alternatief scenario voor de Vlietzoom te ontwikkelen. Dit model geeft een blik van binnen uit de Vlietzoom en bouwt voort op het eerder door de Provincie Zuid-Holland en gemeenten vastgestelde Toekomstbeeld Vlietzone, de vijf uitgevoerde onderzoeken en de ruimtelijke claims vanuit het Haagse College. Het resultaat is een integraal, toekomstbestendig en Vlietwaardig perspectief voor de verdere ontwikkeling van het gebied.

Wij stellen voor dit alternatief, genaamd “Haags Cultuurlandschapspark” (bijlage 1), als uitgangspunt te nemen bij de verdere ontwikkeling van de Vlietzone. Het voorstel bestaat uit een analyse van het gebied en formuleert brede uitgangspunten:

1. Vlietwaardig met een hoge standaard voor kwaliteit geënt op stedelijk Haags: identiteit en relevantie als drager van het landschap;
2. Sturen op samenhang in de Vlietzoom door alle schalen heen: samenrijgende structuren, samenhangende principes en - beeldtaal en collectieve kwaliteit;
3. Het ontwikkelen van bestaande en nieuwe functies in de Vlietzoom: passend, realistisch en financieerbaar;
4. Nieuwe buitens als knooppunten tussen Vliet en achterland, fysieke functionele en architectonische verbindingen maken tussen cultuurhistorie en omgeving.

Vlietwaardige activiteiten

‘Vlietwaardigheid’ is als leidraad genomen: toevoegingen aan het gebied moeten bijdragen aan de onderliggende structuur, de historie en het karakter van het landschap. Vlietwaardigheid wordt bepaald door respect voor bestaande functies en het streven naar kwaliteit, duurzaamheid en verbondenheid met stad en omgeving. Nieuwe functies zijn in te passen, zoals:

- Plan Vlietweiden op het vijfslagenlandschap,
- Sportuitbreiding op het drieslagenlandschap,
- Mogelijke locatie voor een islamitische begraafplaats,
- Aanpassing van de Vlietweg tot een 30 km-zone,
- Ontsluiting onder de A4 door langs de GAVI-kavel (verlengen van de Spoorlaan),
- Verduurzamen, verdichten en mogelijke uitbreiding van bedrijventerrein Westvliet III.

Een afvalcentrale en een drinkwaterfabriek zijn volgens de in deze brief gehanteerde definitie van Vlietwaardigheid niet passend inpasbaar. Ze voldoen niet aan het criterium dat elke toevoeging aan het gebied een versterking van de onderliggende structuur en identiteit moet zijn, zoals gesteld in de commissiebrief Vlietzone proces gebiedsprogramma Vlietzone RIS320644.

Een alternatief voor de afvalcentrale kan zijn dat de huidige locatie van de Haagse Milieu Centrale wordt overkluist, dan wel dat de gemeente toetreedt tot de gemeenschappelijke regeling Avalex waar nog afval verwerking capaciteit in ruime mate beschikbaar is.

Voor de drinkwaterfabriek blijkt de Vlietzoom als locatie al minder geschikt te zijn en is een beter geschikte locaties al in onderzoek.

Focus aanbrengen

Verschuivingen van functies zijn ook mogelijk. Het bedrijventerrein Westvliet III kan, naast verdichting, verduurzaming en multifunctionele inrichting, ook een beter passende focus krijgen. Dit kan door het uitplaatsen van de vier op zwaar transport leunende bedrijven (PZH Motie 1169). Deze sturing op focus kan in samenwerking met de Provincie worden begeleid naar een goed alternatief, in lijn met de sterke regionale functie van deze bedrijfsactiviteiten.

Het uitplaatsen van deze vier bedrijven lost bovendien direct een heel belangrijk deel van de verkeersveiligheidsproblematiek op de Vlietweg op en maakt ruimte vrij voor Vlietwaardige bedrijvigheden. Daarmee wordt een versteviging van de Haagse economie gerealiseerd, bijvoorbeeld door stimulering van hightech en bijbehorende werkgelegenheid, in samenwerking met Technology Park Ypenburg.

Wij bieden hier een realistisch, haalbaar en betaalbaar scenario voor de Vlietzoom waarnaar iedereen in de afsluitende Klankbordgroep uitkeek. Een cruciaal uitgangspunt is dat de bestaande functies van het gebied waardevol en belangrijk zijn. Dit wijkt af van de opdrachtbrief, waarin van een 'tussenzone' wordt gesproken, die een 'schakel' moet worden.

Haags Cultuurlandschapspark

Onder de titel "Haags Cultuurlandschapspark" vindt u in de bijlage het door ons uitgewerkte scenario. Dit is ontwikkeld in samenspraak met betrokken grondeigenaren en vrijwel alle stakeholders uit de klankbordgroep. Het plan bouwt voort op het Toekomstbeeld Vlietzone en de bestaande functies en kwaliteiten van het gebied. Het verbindt cultuurhistorie, natuur, sport, recreatie en economische functies en versterkt daarmee de unieke identiteit van de Vlietzoom. Daarbij wordt gestreefd naar een evenwicht tussen de belangen van grondeigenaren, bewoners, natuurorganisaties, sportverenigingen en lokale ondernemers. Zo blijft het karakter van de Vlietzoom behouden én wordt het gebied op een betekenisvolle manier verankerd in de Haagse stedelijke identiteit. Meerdere betrokken partijen hebben aangegeven met hun grondposities te willen bijdragen aan de realisatie van dit integrale scenario. Het is een concreet voorbeeld van wat mogelijk wordt als participatie écht tot coproductie leidt en kan rekenen op een uitzonderlijk breed draagvlak van verschillende stakeholders.

Het Haags Cultuurlandschapspark kan dienen als aanvulling, uitgangspunt of visie op de Vlietzone. Wij stellen voor dit document, dat voldoende ruimte laat voor verdere detaillering en tegemoet komt aan de verschillende beleidsuitgangspunten van de gemeente Den Haag te beschouwen als visie op de Vlietzone. U kunt in uw besluitvorming het college opdragen deze visie te hanteren voor verdere ruimtelijke procedures.

Mocht u nog verder vragen en of uitleg nodig hebben, dan horen we dit graag.

Namens de Vlietzoom Alliantie,

Chong Choy, voorzitter

Bijlage: Haags Cultuurlandschapspark document; link <https://we.tl/t-E4pmUR5Fiu>
(de in de door colofon vermelde partijen ondertekende hard copy wordt apart aangeboden)